

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ХНАУ ім. В.В. Докучаєва

від 12.10.2016р. № 594

Положення
про науково-дослідну частину
у Харківському національному аграрному університеті
ім. В.В. Докучаєва

Харків – 2016

1. Загальні положення

1.1. Положення Про науково-дослідну частину (далі – НДЧ) розроблено на підставі законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1084 від 25.08.04 р., Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 830 від 20.07.96 р., Положення про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 423 від 01.06.06 р., наказу Міністерства освіти і науки № 272 від 03.04.07 р. «Про проведення конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок, що виконуватимуться за рахунок видатків загального фонду державного бюджету починаючи з 2008 року», Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 422 від 01.06.06 р.

1.2. Це Положення визначає основні завдання, функції, права і відповідальність НДЧ, а також взаємовідносини підрозділу з іншими підрозділами Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (далі – Університет).

1.3. НДЧ є структурним підрозділом Університету.

1.4. НДЧ безпосередньо підпорядковується ректору Університету.

1.5. НДЧ у своїй діяльності керується чинним законодавством України, Статутом Університету, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Інструкцією з діловодства, іншими нормативними документами, розпорядженнями ректора Університету та цим Положенням.

1.6. НДЧ очолює проректор з науково-педагогічної роботи.

1.7. На період відсутності проректора з науково-педагогічної роботи (відпустки, відрядження, хвороба тощо) його обов'язки виконує керівник навчально-методичного відділу.

1.8. Усі працівники НДЧ призначаються на посаду і звільняються з посади ректором Університету в порядку, передбаченому Правилами внутрішнього трудового розпорядку і чинним трудовим законодавством.

1.9. НДЧ організує свою роботу на основі одноособовості з установленням персональної відповідальності посадових осіб підрозділу за стан справ на дорученій ділянці роботи, виконання ними певних завдань і функцій. Одноособовість поєднується з колегіальним обговоренням питань, що належать до компетенції НДЧ.

1.10. Зміни і доповнення до цього Положення розробляються проректором з науково-педагогічної роботи, узгоджуються з керівниками підрозділів, з якими взаємодіє НДЧ, вносяться на підставі наказу ректора Університету.

2. Основні завдання

Основними завданнями НДЧ є:

2.1. Виконання фундаментальних та прикладних досліджень з пріоритетних напрямів розвитку сільськогосподарської, лісогосподарської, природознавчої та економічної наук, створення нових інноваційних видів наукової продукції.

2.2. Ефективне використання наукового потенціалу Університету для вирішення прикладних проблем розвитку аграрного сектору економіки України, проведення робіт галузевого та міжгалузевого характеру, виконання робіт для покращення екологічного стану довкілля.

2.3. Ефективна реалізація наукомісткої продукції, проведення маркетингових та техніко-економічних досліджень.

2.4. Підвищення якості підготовки спеціалістів за рахунок збагачення навчального процесу результатами найновіших наукових досліджень, широкої участі професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів, студентів у науково-дослідній роботі і розробках, залучення студентів до творчої праці.

2.5. Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

2.6. Організація інформаційно-рекламної і видавничої діяльності, пропаганда досягнень вчених університету через засоби масової інформації, монографії та наукові праці, виставки, ярмарки, аукціони тощо.

2.7. Розвиток матеріально-технічної бази для проведення навчального процесу, наукової роботи і господарської діяльності Університету, участь у розв'язанні завдань соціального розвитку його колективу.

2.8. Здійснення від імені Університету міжнародного науково-технічного співробітництва і зовнішньоекономічної діяльності.

2.9. Інформаційне забезпечення у сфері науки і техніки.

2.10. Проведення оцінки науково-технічного рівня досліджень, нових технологій, експертизи важливих науково-технічних проектів.

2.11. Кінцевим результатом діяльності наукових підрозділів Університету є науково-технічна продукція, що реалізується як товар. До науково-технічної продукції відносяться закінчені науково-дослідні та технологічні роботи, патенти, ліцензії, «ноу-хау», а також науково-технічні послуги і виробнича продукція.

3. Функції

З метою виконання основних завдань НДЧ виконує такі функції:

3.1. Відповідно до основних наукових напрямів Університету та профілю підготовки спеціалістів розробляє тематичні плани з держбюджетних та госпрозрахункових науково-дослідних робіт, які затверджуються ректором університету та погоджуються з Міністерством освіти і науки України.

3.2. Надає пропозиції щодо участі науковців Університету для виконання фундаментальних та прикладних досліджень наукових програм, для вирішення науково-технічних проблем аграрного сектору України та регіону.

3.3. Організовує виконання наукових досліджень і розробок на сучасному науково-технічному рівні, забезпечує ефективну комерційну діяльність у сфері реалізації науково-технічної продукції.

3.4. Відповідно до вимог замовників та органів державного управління забезпечує рівень якості науково-технічної продукції та своєчасне виконання робіт відповідно до затверджених технічних завдань, календарних планів і завдань.

3.5. Забезпечує своєчасність і достовірність подання органам державного управління та статистики статистичної інформації та звітності.

3.6. Здійснює матеріальне стимулювання співробітників Університету за результатами наукової діяльності відповідно до положення про порядок преміювання.

3.7. Здійснює контроль за підготовкою і здачею річних звітів кафедр за результатами наукової роботи за календарний рік.

3.8. Готує пропозиції щодо витрат коштів госпрозрахункових фондів.

3.9. Здійснює госпдоговірні відносини з іншими підприємствами, організаціями та установами шляхом укладання договорів про співробітництво.

3.10. Готує разом з кафедрами пропозиції щодо фінансування фундаментальних та прикладних досліджень з різних джерел (кошти державного бюджету, госпдоговірна тематика тощо).

3.11. Організовує разом з кафедрами та структурними підрозділами Університету наукову та виробничу діяльність з залученням штатних працівників, професорсько-викладацького складу, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу, докторантів, аспірантів, студентів, а також працівників сторонніх організацій.

3.12. Здійснює облік та контролює разом з підрозділами Університету відповідність виконаної роботи умовам індивідуальних договорів.

3.13. Виконує організаційну роботу зі створення тимчасових творчих колективів, що працюють за договорами-підрядами.

3.14. Організовує участь студентів у науково-дослідній роботі в усіх структурних підрозділах.

3.15. Бере участь у створенні нових та модернізації діючих проблемних наукових лабораторій.

3.16. Організовує проведення студентських наукових олімпіад, конференцій, семінарів, конкурсів на кращу студентську наукову роботу.

3.17. Здійснює у встановленому чинним законодавством порядку спільну з іноземними вищими навчальними закладами, науково-дослідними організаціями, виробничими та комерційними фірмами розробку науково-технічних проектів за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

3.18. Організовує участь наукових колективів та окремих працівників Університету у престижних міжнародних конкурсах та тендерах на виконання науково-технічних проектів.

3.19. Організовує стажування вчених Університету за кордоном з метою проведення спільних з іноземними партнерами досліджень та глибокого вивчення наукових проблем.

3.20. Здійснює взаємодію з іноземними вищими навчальними закладами, науково-дослідними установами, науково-технічними товариствами, промисловими і комерційними фірмами, творчими асоціаціями, науковими та інвестиційними фондами та іншими об'єднаннями.

4. Фінансування науково-дослідної діяльності

4.1. Фінансування науково-дослідних робіт здійснюється за рахунок:

- коштів державного бюджету, що виділяються для здійснення фундаментальних та пошукових досліджень, а також робіт, що виконуються у рамках пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки;
- коштів, що надійшли за виконання науково-дослідних робіт за договорами з замовниками, а також робіт, що пов'язані з науково-технічною діяльністю;
- власних коштів Університету, грантів, кредитів та інших джерел фінансування, що встановлені чинним законодавством.

4.2. Фінансування наукових досліджень за рахунок державного бюджету здійснюється шляхом:

- базового фінансування як засобу підтримки фундаментальних досліджень;
- цільового фінансування наукових досліджень і розробок з пріоритетних напрямів та науково-технічних програм;
- контрактного фінансування окремих важливих наукових досліджень, що пройшли конкурсний відбір.

4.3. На основі використання результатів виконаних фундаментальних досліджень, а також відповідно до наукових напрямів діяльності та профілю підготовки спеціалістів НДЧ здійснює прикладні дослідження та технологічні розробки переважно на договірній основі з конкретними замовниками шляхом використання ринкових механізмів за підтримки держави. Господарські договори укладаються також на проведення робіт, пов'язаних з впровадженням результатів раніше затверджених досліджень та надання науково-виробничих послуг.

4.4. Основою взаємовідносин НДЧ з замовниками є договір, який є основним правовим та фінансовим документом, що регулює відносини між виконавцем та замовником наукової продукції та визначає економічну відповідальність за прийняті зобов'язання та їх виконання. Порядок та умови укладання договорів із замовниками регламентуються чинним законодавством.

4.5. НДЧ від імені Університету є гарантом договірних зобов'язань, взятих на себе структурними підрозділами.

5. Структура та управління діяльністю

5.1. Структура НДЧ розробляється проректором з науково-педагогічної роботи. Після обговорення на вченій раді рекомендується для затвердження ректором університету.

5.2. Основними структурними підрозділами НДЧ є:

- навчально-науково-виробничий центр «Дослідне поле»;
- дендрологічний парк;
- відділ аспірантури і докторантури;

- науково-дослідні лабораторії кафедр;
- міжкафедральні науково-дослідні лабораторії;
- тимчасові творчі колективи;
- спільні науково-дослідні лабораторії з академічним та галузевими науково-дослідними установами;
- спільні науково-виробничі підрозділи з виробничими підприємствами.

5.3. Керівник структурного підрозділу несе відповідальність за науковий рівень і фінансові результати наукової діяльності.

5.4. НДЧ очолюється проректором з науково-педагогічної роботи, який здійснює загальне керівництво її діяльністю, забезпечує дотримання законності і правил внутрішнього розпорядку, візує договори на виконання науково-дослідних, проектних і технологічних робіт, надання науково-технічних послуг, на виконання інших робіт, що відповідають профілю діяльності НДЧ. Службові обов'язки проректора з науково-педагогічної роботи визначаються ректором Університету у посадовій інструкції.

5.5. Оперативне управління діяльністю НДЧ покладається на керівника навчально-методичного відділу. Його компетенція встановлюється посадовою інструкцією та проректором з науково-педагогічної роботи. Керівник навчально-методичного відділу у межах компетенції діє від імені НДЧ та здійснює представницькі функції в інших організаціях та установах.

5.6. Наукове керівництво підрозділами НДЧ здійснюється, як правило, завідувачами кафедр, професорами і доцентами. Керівниками держбюджетних та госпдоговірних тем є штатні співробітники або сумісники, які, як правило, мають наукові ступні і вчені звання.

5.7. Керівники структурних підрозділів НДЧ (завідувачі кафедр, лабораторій, керівники наукових тем) безпосередньо відповідають за свою роботу: рівень та якість виконуваних наукових робіт, своєчасність та обґрунтованість подання звіту тощо.

5.8. Відносини між структурними підрозділами НДЧ будуються на умовах обов'язкового та якісного виконання посадових функцій згідно з посадовими інструкціями.

5.9. Основні наукові та науково-організаційні питання діяльності Університету розглядає вчена рада відповідно до Статуту. Персональний склад вченої ради і положення про неї затверджуються ректором Університету.

5.10. Про результати своєї роботи НДЧ звітує перед ректором та вченою радою Університету, державними органами управління освітою і статистики. Обговорення одержаних результатів з наукової роботи здійснюється на засіданнях кафедр, вчених радах факультетів та вченій раді Університету.

5.11. Ректор Університету може надавати НДЧ додаткові права у межах її компетенції, необхідні для виконання поставлених перед нею завдань.

6. Права

НДЧ має право:

6.1. Одержувати в установленому порядку від ректора та посадових осіб структурних підрозділів Університету документи, що належать до її компетенції.

6.2. Брати участь у нарадах та інших заходах з питань, що належать до її компетенції.

6.3. Вносити пропозиції щодо:

- формування бюджету Університету за рахунок виконання держбюджетної та госпдогвірної наукової тематики, інноваційної діяльності та у вирішенні кадрових питань;
- оптимізації структурних підрозділів НДЧ та Університету, а також навчально-дослідних господарств;
- підвищення ефективності роботи аспірантури, докторантури та інших підрозділів Університету;
- видавати нормативні документи, розпорядження, вказівки обов'язкові для виконання підпорядкованим йому підрозділам;

6.4. Вимагати від керівників структурних підрозділів Університету і навчально-дослідних господарств вирішення питань, пов'язаних з організацією і забезпеченням наукової діяльності Університету.

6.5. Узгоджувати спільну діяльність з відповідними проректорами, директорами навчально-дослідних господарств з питань організації наукових досліджень та проведення загально-університетських заходів.

6.6. Координувати використання коштів під час виконання держбюджетних та госпдогвірних наукових тем.

6.7. Здійснювати прийом окремих громадян та вирішувати у межах своїх повноважень їх персональні і службові справи.

6.8. Представляти інтереси Університету з питань, що належать до її компетенції.

7. Відповідальність

НДЧ несе відповідальність за:

7.1. Несвоєчасне і неналежне виконання покладених на неї завдань і функцій.

7.2. Невикористання в повній мірі наданих їй прав.

7.3. Недотримання вимог чинного законодавства і внутрішніх (локальних) нормативних документів під час здійснення покладених на неї функцій.

7.4. Подання недостовірних відомостей, звітності та інформації з питань, що належать до її компетенції.

Персональна відповідальність проректора з науково-педагогічної роботи та працівників НДЧ встановлюється відповідними посадовими інструкціями.

8. Взаємовідносини з іншими підрозділами

8.1. НДЧ взаємодіє та узгоджує свою роботу з іншими структурними підрозділами Університету відповідно до його Статуту, положень про структурні підрозділи та доручень ректора у межах визначених повноважень.

8.2. З навчальним відділом узгоджує питання підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для забезпечення навчального процесу, створення і роботи спеціалізованих вчених рад, участі студентів у науковій роботі.

8.3. З проректором з навчально-виховної роботи погоджує заходи щодо основних пріоритетів наукових досліджень та впровадження їх у виробництво, підготовку матеріалів для виставкової діяльності.

8.4. З відділом кадрів:

- узгоджує питання щодо зарахування на роботу науково-педагогічних, наукових працівників та допоміжного персоналу;
- надає пропозиції щодо заохочення працівників;
- подає матеріали щодо застосування до працівників НДЧ заходів дисциплінарного впливу за порушення трудової дисципліни;
- надає пропозиції щодо графіка відпусток та конкретних дат надання відпусток працівникам НДЧ відповідно до затвердженого графіка.

8.5. Із проректором з адміністративно-господарської роботи узгоджує питання забезпечення умов праці співробітників НДЧ, навчання і наукової діяльності аспірантів і докторантів та їх проживання у гуртожитках.

8.5. Із завідувачами кафедр і директорами навчально-дослідних господарств узгоджує питання організації та проведення наукових досліджень.

9. Реорганізація та ліквідація

Створення, реорганізація та ліквідація НДЧ здійснюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора.

Положення розглянуто та затверджено рішенням вченої ради
ХНАУ ім. В.В. Докучаєва від « 11 » жовтня 2016 року протокол № 5